

PensioenActuMail

Jaargang 2010, editie 5

In deze editie:

- **Handreiking toepassing netto premiestaffels;**
- **‘Redelijke termijn’ aanwending ontslagvergoeding;**
- **‘Redelijke termijn’ aankoop pensioen- of stamrechtuitkeringen;**
- **Jurisprudentie pensioenrecht: Gerechtshof Leeuwarden 11 mei 2010 (LJN: BM4257);**
- **Geen banksparen voor pensioen;**
- **Akkoord verhoging AOW- en pensioenleeftijd;**
- **Wet Multi-OPF van kracht.**

Handreiking toepassing netto premiestaffels

Het Centraal Aanspreekpunt Pensioen (CAP) heeft een Handreiking voor de toepassing van het netto staffelbesluit van 21 december 2009 gepubliceerd.

Overgangsrecht

Tot 2015 kunnen zowel de bruto als de netto staffels worden gebruikt. Per 1 januari 2015 moeten alle staffels, nieuwe en bestaande, voldoen aan de regels van het netto staffelbesluit.

Verwerking kosten

Hoofddregel is dat er niet meer kosten tot de beschikbare premie worden gerekend dan de daadwerkelijke kosten, zodat wordt voorkomen dat een deel van de kostenvergoeding wordt aangewend voor pensioenopbouw. Daarnaast is de verdeling van het beleggingsrisico van belang.

Zuivere premieovereenkomsten

Bij zuivere premieovereenkomst ligt het beleggingsrisico bij de werknemer. Dat geldt ook voor het langlevensrisico. Hogere rendementen leiden dan tot een hoger pensioen. De kosten met betrekking tot het ‘kopen’ van een beleggingsgarantie of inleggarantie moeten uit de premiereserve respectievelijk de beschikbare (netto) premie worden voldaan. Dit geldt eveneens als de premie direct wordt omgezet in een aanspraak op een kapitaal of een aanspraak op een uitkering.

Administratiekosten, aan- en verkoopkosten en beheerkosten van de beleggingen, excassokosten en de opslag voor premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid kunnen naast de netto premie tot de beschikbare premie worden gerekend. Voorwaarde is wel dat deze kosten werkelijk worden gemaakt en worden ingehouden op het loon van de deelnemer of worden betaald door de werkgever. Deze kosten mogen dus niet worden onttrokken aan de beleggingswaarde.

PensioenActuMail

Jaargang 2010, editie 5

Premie-kapitaalovereenkomst en premie-uitkeringsovereenkomst

Bij de premie-kapitaalovereenkomst wordt de premie direct omgezet in een aanspraak op een gegarandeerd kapitaal. Bij een premie-uitkeringsovereenkomst wordt de premie direct omgezet in een uitkering. In beide gevallen ligt het beleggingsrisico bij de pensioenuitvoerder. De kosten verbonden aan deze rendementsgarantie kunnen in beide gevallen naast de netto premie in aanmerking genomen worden. Hogere rendementen leiden dan niet tot een hoger pensioen. Nadat de indexatie is opgevuld moet bij de premie-kapitaalovereenkomst de premie worden verlaagd. Bij de premie-uitvoeringsovereenkomst vervalt de eventuele overwaarde aan de pensioenuitvoerder. Administratiekosten, excassokosten en de opslag voor premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid kunnen naast de netto premie tot de beschikbare premie worden gerekend. Termijnopslagen voor gespreide betaling door de werkgever vormen bedrijfslasten voor de werkgever en blijven geheel buiten beschouwing.

Presentatie van de kosten

De wijze waarop de pensioenuitvoerder de kosten presenteert, is niet relevant. De kosten kunnen worden uitgedrukt in een opslag op de (netto) premie, als kosten naast de (netto) premie of als kosten voor de werkgever. Belangrijk is wel dat het moet gaan om werkelijk gemaakte kosten die niet aan de pensioenreserve worden toegevoegd.

Vragen & Antwoorden

Tot slot zijn in de Handreiking een aantal specifieke vragen en antwoorden vermeld.

‘Redelijke termijn’ aanwending ontslagvergoeding

Een ontslagvergoeding kan worden uitgekeerd als een bedrag ineens of als een bedrag dat bestemd is voor de aankoop van een stamrecht bij een bank of verzekeraar. De werknemer heeft dan een ‘redelijke termijn’ om zich te oriënteren en een besluit te nemen over het soort stamrecht, verzekerd of bancaire en over de uitvoerder daarvan. In de praktijk was het gebruikelijk de ontslagvergoeding tijdelijk te storten op een geblokkeerde rekening bij een advocaat of notaris. Deze mogelijkheden zijn uitgebreid. Werkt de werkgever mee aan het stamrecht dan kan hij de ontslagvergoeding in *eigen beheer* houden in afwachting van de storting bij een toegelaten uitvoerder. De werkgever blijft dan inhoudingsplichtig. De (ex-)werkgever kan de ontslagvergoeding ook op een door de (ex-)werknemer aangehouden *geblokkeerde rekening* bij een toegelaten uitvoerder storten. In dat geval is de uitvoerder inhoudingsplichtig. In al deze gevallen wordt een termijn van 6 maanden als redelijk aangemerkt. Overschrijding van de termijn is alleen mogelijk als de werknemer aannemelijk kan maken dat dit gerechtvaardigd is.

PensioenActuMail

Jaargang 2010, editie 5

Als de werkgever niet meewerkt aan het stamrecht en tegen de wil van de werknemer een bedrag op een bankrekening van de (ex-)werknemer stort, kan alsnog een stamrecht bij een toegelaten uitvoerder worden bedongen. In het Besluit van 8 september 2008 zijn daarvoor bepaalde voorwaarden opgenomen alsmede een termijn van 3 maanden na de datum van ontvangst van de ontslagvergoeding. Deze termijn wordt nu ook gesteld op 6 maanden.

‘Redelijke termijn’ aankoop pensioen- of stamrechtuitkeringen

Voor lijfrenten is de redelijke termijn waarbinnen de lijfrente-uitkeringen bij expiratie van de polis moeten worden aangekocht wettelijk vastgelegd (artikel 3.133, lid 3 Wet IB 2001). Voor pensioen- en stamrechtuitkeringen in de loonbelasting is dat niet het geval. Aangezien men een redelijke termijn nodig heeft voor oriëntatie en voor de beoordeling van eventuele offertes heeft het CAP aangegeven binnen welke termijn de uitkeringen moeten ingaan. Hierbij wordt, net als bij lijfrenten, onderscheid gemaakt tussen de situatie bij leven en bij overlijden.

Bij in leven zijn van de gerechtigde op de expiratedatum geldt een termijn van 6 maanden. Bij overlijden van de eerste gerechtigde tot de uitkeringen wordt in alle gevallen een termijn van 12 maanden redelijk geacht. Is het niet mogelijk om de uitkeringen binnen één van de hierboven gestelde termijnen in te laten gaan, moet de gerechtigde tot de uitkeringen aannemelijk maken dat in zijn geval een langere termijn is gerechtvaardigd. De bovenstaande termijnen gelden alleen in die gevallen waarin de hoogte van de uitkering niet reeds van tevoren vaststaat. Dus niet voor eindloon- of middelloonpensioenen en ook niet voor pensioenen uit een beschikbare premiereregeling waarbij de premie onmiddellijk wordt omgezet in een aanspraak op een uitkering. De termijnen gelden evenmin bij stamrechten waarbij de hoogte van de uitkeringen al in de stamrechtovereenkomst is overeengekomen. Voor bancaire stamrechten geldt bovengenoemde termijn altijd, ook als (uiteindelijk) geen periodieke uitkeringen worden aangekocht.

PensioenActuMail

Jaargang 2010, editie 5

Jurisprudentie pensioenrecht: Gerechtshof Leeuwarden 11 mei 2010 (LJN: BM4257)

Veelal vormen slechte beleggingsresultaten de aanleiding voor beleggers om een bank of vermogensbeheerder aansprakelijk te stellen. Grondslag is dan het niet in acht nemen van de zorgplicht. Ook verzekeraars worden hiermee in toenemende mate geconfronteerd. Zo ook in deze casus. De particuliere cliënt had op 65-jarige leeftijd een tijdelijke lijfrente aangekocht waarbij de uitkering was gekoppeld aan beleggingseenheden. Door dalende aandelenkoersen was een substantieel deel van het gestorte kapitaal verdampt. De cliënt verweet de verzekeraar een onduidelijke communicatie en het niet voldoen aan haar zorgplicht door onvoldoende informatie in te winnen over de cliënt. Het Gerechtshof verwerpt het beroep van de verzekeraar dat het ken-uw-klant principe niet op haar van toepassing is. De wettelijke vrijstelling die voor verzekeraars gold, is op onjuiste uitgangspunten gebaseerd. Indien verzekeraars beleggingsdiensten verlenen gelden volgens het Gerechtshof dezelfde normen als die van toepassing zijn op andere effecteninstellingen. De eigen schuld van de cliënt, ook indien deze zich laat begeleiden door een adviseur, wordt door het Gerechtshof op een laag niveau bepaald.

Het Gerechtshof geeft met dit arrest een duidelijk signaal af aan zowel verzekeraars als tussenpersonen. Voor de komst van de Wft is op grote schaal niet voldaan aan de zorgplicht. Het was in die periode nog zeker niet gebruikelijk dat uitgebreid informatie werd ingewonnen van de cliënt. Een stroom aan claims kan wel eens het gevolg zijn indien polishouders kritisch gaan kijken naar de waardeontwikkeling van hun beleggingsverzekeringen.

Mr. Frank Reuling – Gommer & Partners Pensioen Advocaten

Geen banksparen voor pensioen

Demissionair minister van SZW Donner heeft in reactie op Kamervragen aangegeven dat het niet wenselijk is dat de markt voor banksparen ook wordt opengesteld voor aanvullende pensioenproducten in de tweede pijler. De belangrijkste reden hiervoor is dat bankspaarproducten niet voorzien in het afdekken van het langlevensrisico. Pensioenuitvoerders moeten het ouderdomspensioen levenslang uitkeren, ook al leeft de gerechtigde langer dan voorzien was. Voor bancaire uitkeringen bestaan geen levenslange uitkeringen. Op een gegeven moment is de pot leeg. Daarom is het onwenselijk het banksparen ook voor aanvullende pensioenen open te stellen.

PensioenActuMail

Jaargang 2010, editie 5

Akkoord verhoging AOW- en pensioenleeftijd

Werkgevers- en werknemersorganisaties hebben vrijdag 4 juni jl. een principeakkoord bereikt over de verhoging van de AOW- en pensioenleeftijd. De AOW- en pensioenleeftijd worden aan elkaar gekoppeld en stijgen in 2020 naar 66 jaar. Een aanpassing van de AOW-leeftijd aan de levensverwachting vindt om de 5 jaar plaats en moet 10 jaar van te voren worden aangekondigd. Naar verwachting zal in 2015 worden vastgesteld dat de AOW-leeftijd in 2025 zal stijgen naar 67 jaar. Vervroegde AOW, uiterlijk tot 65 jaar, kost jaarlijks 6,5%. Omgekeerd levert uitstel 6,5% extra AOW per jaar op. De verhoging van de AOW- en pensioenleeftijd leidt tot meer dienstjaren. Gezien de toename van de levensverwachting, waardoor de pensioenen langer moeten worden uitgekeerd, is het niet vanzelfsprekend dat meer dienstjaren ook resulteren in meer pensioen. Met de toename van de levensverwachting moet rekening gehouden worden. Bijvoorbeeld door een verlaging van de jaarlijkse opbouw. De vraag is echter in hoeverre de politiek dit principeakkoord ook zal omarmen.

Wet Multi-OPF van kracht

De Wet multi-opf, op grond waarvan ondernemingspensioenfondsen kunnen samengaan in één multi-opf, is op 10 juni jl. gepubliceerd en op vrijdag 11 juni jl. in werking getreden.

De nieuwe wet biedt ondernemingspensioenfondsen, die in verband met toegenomen wettelijke eisen hun voortbestaan heroverwegen, de mogelijkheid hun pensioenregeling(en) in samenwerking met andere ondernemingspensioenfondsen samen te brengen onder één dak, waardoor hun eigen regeling kunnen blijven uitvoeren.

*****

Tot zover de meest recente ontwikkelingen op pensioengebied. Wilt u nadere informatie over bovenstaande onderwerpen of heeft u een specifieke vraag, dan stellen wij het op prijs als u contact met ons opneemt.